

V Česku hrozí rituální porážky jako na běžícím páse

Tisková zpráva CIWF Česko, 2. října 2024

Ministerstvo zemědělství navrhlo změnu zákona na ochranu zvířat, která by umožnila udělovat výjimky provozovatelům jatek pro tzv. rituální porážky bez omráčení, a to čistě za účelem ekonomického zisku. Tento návrh by podle nevládní organizace Compassion in World Farming výrazně zvýšil utrpení zvířat během porážky a ohrozil práva spotřebitelů.

„Namísto oslav Světového dne hospodářských zvířat dnes bijeme na poplach. Schyluje se k tomu, že poslanecká sněmovna odhlasuje rychlokvašný návrh ministra zemědělství Marka Výborného na prolomení přísných pravidel pro povolování tzv. rituálních porážek. Ty se v Česku provádějí bez jakéhokoli omráčení, a zvíře se tak za plného vědomí v panice a bolesti dusí vlastní krví. To může trvat až několik minut. S takovou změnou zásadně nesouhlasíme,“ komentuje ministrův návrh Romana Šonková, zástupkyně Compassion in World Farming (CIWF) v ČR.

Zákon na ochranu zvířat dosud umožňoval udělovat výjimky pro tzv. rituální porážky pouze registrovaným náboženským komunitám pro jejich vlastní potřeby a týkal se několika desítek až stovek zvířat ročně. Ministerský návrh má rozšířit udělování výjimek také na provozovatele jatek, a to čistě pro ekonomický zisk.

Jako hlavní důvod navrhované změny ministerstvo uvedlo snížení počtu zvířat přepravovaných na dlouhé vzdálenosti za účelem porážky bez omráčení. Místo živých zvířat by se obchodovalo s masem. Pozměňovací návrh však neobsahuje žádné konkrétní záruky, že k tomu skutečně dojde. Takovou zárukou by byl zákaz exportu živých zvířat na jatka mimo EU, po němž už mnoho let ochránci zvířat volají. Navrhovaná změna však vyvolává obavy, že obchod se živými zvířaty zůstane zachován a k tomu se ještě rozšíří obchod s masem z neomráčených zvířat. Navíc hrozí, že zvířata z jiných zemí budou dovážena do České republiky k porážce bez omráčení, pokud to bude ekonomicky výhodné.

Ministerský návrh také nebere vůbec v potaz možnost provádět rituální porážku s tzv. reverzibilním omráčením, které zvíře neusmrtí, ale zásadně zmírní jeho utrpení během vykrvování. V řadě evropských zemí, jako je Belgie, Švédsko, Dánsko či Slovinsko, se takové omračování již delší dobu praktikuje.

Schválení návrhu v předloženém znění by tedy vedlo k výraznému nárůstu zbytečného utrpení mnoha dalších zvířat během porážky, což je v rozporu s postojem většiny české veřejnosti. Průzkumy Eurobarometru z roku 2023 ukazují, že 81 % Čechů a Češek si přeje lepší zacházení se zvířaty na jatkách.

V sázce jsou i práva spotřebitelů. V EU ani v České republice neexistuje povinnost označovat maso z neomráčených zvířat. Takové maso se tedy může nepozorovaně dostávat na český trh, a spotřebitelé tak mohou nevědomky kupovat produkty, které jsou v rozporu s jejich etickými hodnotami.

Pozměňovací návrh byl předložen až ve druhém čtení v rámci projednávání novely veterinárního zákona, aniž by prošel řádným připomínkovým řízením či širší diskusí. Vzhledem k citlivosti tématu a jeho významnému dopadu na společnost i welfare zvířat považujeme tento postup za zcela nevhodný. Odborná i veřejná debata na toto téma je nezbytná.

„Navrhovaná změna zákona by vedla k výraznému zhoršení ochrany zvířat během porážky. Navíc ohrožuje práva spotřebitelů a byla předložena bez transparentního procesu. Apelujeme na poslance a poslankyně, aby tento návrh odmítli a chránili welfare zvířat v souladu s přáním české veřejnosti,“ dodává Šonková.

Pro více informací prosím kontaktujte Romanu Šonkovou, vedoucí CIWF Česko:
Romana.Sonkova@ciwf.org, mobil: 778 000 288

Poznámky pro redakce:

- Porážka bez omráčení způsobuje zvířatům značné utrpení, jak dokládá [Stanovisko](#) Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA), které se opírá o vědecké výzkumy. EFSA i [Federace evropských veterinárních lékařů](#) se shodují, že zvířata by měla být vždy před vykrvením omráčena.
- **Compassion in World Farming** (Soucit ve světovém zemědělství) založil v roce 1967 britský chovatel dojnic, který byl znepokojen rozvojem průmyslových velkochovů. Dnes je CIWF přední mezinárodní organizace na ochranu hospodářských zvířat odhodlaná ukončit průmyslové velkochovy a docílit humánního a udržitelného zemědělského hospodaření a výroby potravin. Ústředí má ve Spojeném království, kanceláře ve Francii, Itálii, Nizozemí, Polsku, Belgii a USA a své zastoupení v České republice, Španělsku, Švédsku, Číně a Jihoafrické republice. Více informací na www.ciwf.cz.